

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0508U000526

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 23-10-2008

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Савчук Іван Миколайович

2. Savchuk Ivan Nikolayevich

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 06.02.02

Назва наукової спеціальності: Годівля тварин і технологія кормів

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 26-09-2008

Спеціальність за освітою: 7.130.201

Місце роботи здобувача: Інститут сільського господарства Полісся УААН

Код за ЄДРПОУ: 05453752

Місцезнаходження: 1007, м. Житомир, Київське шосе, 131

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство аграрної політики України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 35.826.02

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут сільського господарства Полісся УААН

Код за ЄДРПОУ: 05453752

Місцезнаходження: 1007, м. Житомир, Київське шосе, 131

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство аграрної політики України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.39.15

Тема дисертації:

1. Експериментальне обґрунтування годівлі тварин з метою зниження переходу ^{137}Cs та важких металів у молоко і м'ясо в зоні радіоактивного забруднення
2. Experimental substantiation of feeding of animals for the purpose of transition decrease ^{137}Cs and heavy metals in milk and meat in region of a radioactive impurity

Реферат:

1. Обект - піддослідні корови, відгодівельні бугайці, свині, які утримувалися на території III зони радіоактивного забруднення; корми, вирощені на різних фонах удобрення зазначеної зони; кормові раціони з включенням різних мінералів-сорбентів; молоко, м'ясо, внутрішні органи, кал, сеча, кров, рубцева рідина, одержані від піддослідних тварин. Мета - експериментально обґрунтувати прийоми зниження переходу ^{137}Cs і важких металів у молоко та м'ясо при їх виробництві в III зоні радіоактивного забруднення. Методи - зоотехнічні, проведення науково-господарських дослідів (аналіз годівлі тварин, продуктивність, оплата корму, забійні якості); фізіологічні (перетравність поживних речовин, баланси азоту, кальцію, фосфору, мінеральних речовин); хімічні (визначення хімічного складу кормів, молока, м'язової тканини та внутрішніх органів); радіологічні (питома активність ^{137}Cs у кормах, молоці, м'ясі, внутрішніх органах); спектрометричні (концентрація Pb, Cd, Hg, Cu, Zn у кормах, молоці та яловичині); біохімічні (дослідження показників

рубцевого метаболізму, вуглеводно-жирового обміну у піддослідних тварин); гематологічні (біохімічні та морфологічні); економічні (ефективність використання мінералів-сорбентів і опти-мізованих раціонів годівлі тварин); статистичні (біометрична обробка матеріалів до-сліджень); аналітичні (огляд літератури, узагальнення результатів) та виробнича апробація. Теоретично і експериментально обґрунтовано доцільність використання природних мінералів як сорбентів радіонуклідів і важких металів у годівлі сільсько-господарських тварин. Введення різних адсорбентів до складу раціонів при годівлі тварин в зоні радіоактивного забруднення підвищує їх біологічну цінність, позитивно впливає на метаболічні процеси та продуктивність корів, відгодівельного молод-няку великої рогатої худоби і свиней, сприяє поліпшенню якості та екологічної чистоти одержуваних молока і м'яса, що дозволяє знизити дозове навантаження радіо-активного опромінення на населення поліського регіону України, негативний вплив важких металів на організм людей. Досліджено міграцію ^{137}Cs і важких металів у окремих ланках біологічного ланцюга живлення в локальній зоні техногенного навантаження. Встановлено позитивний вплив нормативного забезпечення тварин перетравним протеїном, цукром і мікроелементами на їх продуктивність, резистентність організму та зниження нако-пичення ^{137}Cs і важких металів у молоці та м'ясі. За рахунок впровадження запропонованої системи згодовування сільськогосподарським тваринам найбільш ефективних природних мінералів-сорбентів в господарствах поліської зони продуктивність тварин підвищилась на 5,2-7,6%, завдяки чому додатковий річний прибуток склав 407,0 тисяч гривень, а концентрація токсичних речовин у молоці та м'ясі зменшилась на 7,4-43,4%. Сферою використання є сільськогосподарські підприємства і особисті селянські господарства, постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС.

2. Object - experimental cows, feeding bull-calves, pigs who contained in terrain III regions of nuclear pollution; the feedstuff cultivated on different background of fertilising of the specified region; fodder rations with incorporation of different minerals-sorbents; milk, meat, an internals, a faecal matter, urine, blood, the cicatricial fluid, received from experimental animals. The purpose - experimentally to prove methods of decrease in transition ^{137}Cs both heavy metals in milk and meat by their production in III to region of nuclear pollution. Methods - zootechnical, carrying out of scientifically-economic experiences (analysis of feeding of animals, efficiency, feedstuff payment, lethal qualities); physiological (digestion of nutrients, balances of nitrogen, calcium, phosphorus, inorganic substances); chemical (definition of a chemical compound of feedstuff, milk, a muscular tissue and an internals); radiological (specific activity ^{137}Cs in sterns, milk, meat, an internals); Spectrometer (concentration Pb, Cd, Hg, Cu, Zn in sterns, milk and beef); biochemical (research of indicators of a cicatricial metabolism, an uglevodno-fatty exchange at experimental animals); hematological (biochemical and morphological); economic (efficacy of use of minerals-sorbents and the optimised rations of feeding of animals); statistical (a biometrical analysis of stuffs of researches); analytical (the literature survey, generalisation of results) and industrial approbation. Theoretically also the expediency of use of connatural minerals as sorbents of radioactive nuclides and heavy metals in feeding of agricultural animals is experimentally proved. Injection of different adsorbents in a compound of rations at feeding of animals in region of nuclear pollution raises their biological value, positively influences metabolic processes and efficiency of cows, a feeding jounг growth of the large cattle and pigs, negative influence of heavy metals on an organism of people promotes enriching of quality and ecological purity of received milk and meat which allow to lower a dose an atomic irradiation load on the population of a wooded district of region of Ukraine. Migration ^{137}Cs and heavy metals in separate parts of a biological mains circuit in local region a technogenic load is investigated. Positive influence of standard maintenance of animals digestion by a protein, Saccharum and microelements on their efficiency, a resistance of an organism and accumulation decrease ^{137}Cs both heavy metals in milk and meat is established. At the expense of introduction of the offered system of a feeding by an agricultural animal of the most effective connatural minerals-sorbents in economy woodlands of region efficiency of animals has raised on 5,2-7,6 % thanks to what the additional annual profit has compounded 407,0 thousand grn, and concentration of toxics in milk and meat has decreased for 7,4-43,4 %. Use sphere are the agricultural enterprises and the personal peasant farms which have suffered owing to failure on CHAES.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Савченко Юрій Іванович
2. Savchenko Yuriy Ivanovich

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.02.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Славов Володимир Петрович
2. Славов Володимир Петрович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.02.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Костенко Володимир Миколайович

2. Костенко Володимир Миколайович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.02.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гноевий Віктор Іванович

2. Гноевий Віктор Іванович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.02.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Столярчук Панас Зиновійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Столярчук Панас Зиновійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.